'Olympische' medailles

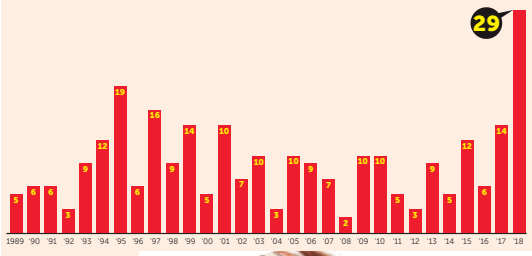

Belgische topsportindex

Op basis van topachtplaatsen in olympische disciplines

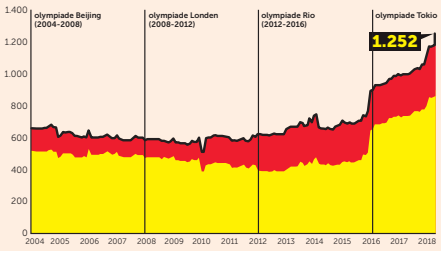

Landgenoten op toppodia

in olympische sporten en disciplines

EK-brons

1. Emma Plasschaert – zeilen (laser radial)
2. Lize Broekx-Hermien Peeters – kajak (K2 500)
3. Axelle Klinckaert – gymnastiek (vloer)
4. Githa Michiels – wielrennen (mountainbike)
5. Marten Van Riel – triatlon
6. Team Belgium – triatlon (mixed relay)
7. Jonathan Borlée – atletiek (400 m)
8. Wout van Aert – wielrennen (wegrit)
9. Lore Bruggeman – skateboard (park)

EK-zilver

10. Sami Chouchi – judo (-81 kg)
11. Nina Derwael – gymnastiek (balk)
12. Nicky Degrendele – wielrennen (keirin)
13. Bashir Abdi – atletiek (10.000 m)
14. Kevin Borlée – atletiek (400 m)

EK-goud

15. Toma Nikiforov – judo (-100 kg)
16. Nina Derwael – gymnastiek (brug)
17. Kenny De Ketele-Robbe Ghys – wielrennen (madison)
18. Team Belgium – atletiek (4x400 m)
19. Koen Naert – atletiek (marathon)
20. Nafi Thiam – atletiek (zevenkamp)
21. Victor Campenaerts – wielrennen (tijdrijden)

WK-brons

22. Victor Campenaerts – wielrennen (tijdrijden)
23. Tim Brys-Niels Van Zandweghe – roeien (lichte dubbeltwee)
24. Team Belgium – voetbal (mannen)

WK-goud

25. Nicky Degrendele – wielrennen (keirin)
26. Emma Plasschaert – zeilen (laser radial)
27. Nina Derwael – gymnastiek (brug)
28. Team Belgium – hockey (mannen)

OS-zilver

29. Barts Swings – snelschaatsen (massastart)

▸ De smaakmakers van 2018 en kandidaten voor Sportman/vrouw van het Jaar: Meesseman, Derwael, Thiam, Naert, Hazard en Swings. © PHOTO NEWS/BELGA

Analyse. Vlaanderen en nationale ploegen stuwen

Supersportjaar

HANS VANDEWEGHE
SPORTJOURNALIST

Met 29 'olympische' medailles heeft België nooit beter gepresteerd dan in 2018. Zowel de Vlaamse, Franstalige als nationale topsport piekt. Een trendbreuk, of toch een beetje met dank aan de inflatie van kampioenschappen?

De Red Lions – inmiddels weet iedereen om welke sport het gaat en wie die gasten zijn – zijn in Bhubaneshwar in India wereldkampioen geworden. België sluit het memorabele sportjaar 2018 af met een nooit gezien aantal van 29 medailles in sporten of disciplines die in Tokio 2020 op het olympisch programma staan. In de sportstatistiek zijn olympische events de norm, een afbakening die misschien afbreuk doet aan mooie medailles in andere grote sporten maar internationaal is aanvaard.

De Belgische sportprestaties hebben een vlucht genomen. Vier jaar geleden behaalden we in een gelijkaardig sportjaar (2014) maar vijf podiumplaatsen, een dieptepunt, net als 2011 en 1989. In 2018 werden weliswaar opvallend veel kampioenschappen georganiseerd, maar dit is niet de enige verklaring voor de stijging. Wellicht is ook een doelgerichte subsidiepolitiek in combinatie met een buitengewoon getalenteerde generatie mee verantwoordelijk.

Neem daarbij in overweging dat kleine getallen grote schommelingen kunnen vertonen en je krijgt het verschil tussen 5 en 29. De 5 podia in 2014 werden gepuurd uit 42 topachtplaatsen. De 29 van 2018 uit 55 topachtplaatsen. Dat is uitzonderlijk efficiënt want een normale verhouding medailles/topachtplaatsen is één op drie. De toekomst zal uitwijzen of 2018 een toevalstreffer was, dan wel dat de sportwoestijn België stilaan vruchtbare sportgrond wordt.

Wellicht is het wat van alles. De stijging lijkt alvast structureel: sinds 2015 presteert de Belgische sport jaar na jaar beter. De topsportindex (zie grafiek), die rekening houdt met topachtplaatsen en aan elke prestatie een gewogen score meegeeft, staat op een nooit gezien hoogtepunt van 1.252 indexpunten. Vier jaar geleden stond die op 657, ongeveer de helft.

Uit analyse van die index blijkt dat de Belgische stijging vooral op rekening komt van de Vlaamse sport en de nationale ploegen. Alleen de Vlaamse index is van 300 indexpunten eind 2012 gestegen naar 714 vandaag. Reken daarbij de nationale teams, die in de index voor de helft over Vlaanderen en de Franstalige gemeenschap zijn verdeeld, en Vlaanderen verdubbelt van 430 eind 2014 naar 860 vandaag.

Ook de Franstalige sport steeg in die voorbije vier jaar van 226 naar 321, maar heeft die stijging bijna alleen te danken aan de punten afkomstig van de nationale ploegen. In Vlaanderen leeft al langer de ergernis dat de Franstalige gemeenschap te vrijblijvend subsidieert, al spreekt marathonloper Koen Naert, die er onderdak vond en Europees kampioen werd, dat wellicht tegen.

Het Vlaamse overwicht blijkt ook uit de negentien 'olympische' medailles die zijn behaald. Franstalige atleten haalden vijf medailles en de nationale ploegen ook vijf.

Mannenmedailles halen de bovenhand: 16 tegenover 12 vrouwenmedailles en 1 gemengd team (triatlon). Kleur en kwaliteit van de medailles zijn ook belangrijk met het oog op Tokio 2020. Medailles op wereldkampioenschappen bieden meer kans op olympisch succes dan plakken van Europese kampioenschappen. Acht van de 29 medailles zijn mondiaal behaald. Twee daarvan, de Rode Duivels en schaatser Bart Swings, komen niet in aanmerking voor de Zomerspelen. Van de resterende zes vallen de drie wereldtitels op die zijn behaald door vrouwen.

Toch zijn de mannenmedailles zoals het goud van hockeyers en het brons van Victor Campenaerts misschien iets meer een garantie op een olympische prijs dan de wereldtitels van Nicky Degrendele en Emma Plasschaert, die een beetje uit de lucht kwamen vallen. Gouden gymnaste Nina Derwael is wel een certitude voor Tokio 2020.

Niet beter dan 1995

In alle euforie moeten we een slag om de arm houden. 1995 blijft het beste sportjaar ooit met negentien medailles. Van alle 29 medailles van 2018 waren er maar achttien 'olympisch' in 1995. Swings zijn massastart, de triatlonmedailles, de Europese wielermedailles…: of de kampioenschappen bestonden nog niet, of de disciplines stonden niet op het olympisch programma.

In 1996 waren 843 medailles te verdienen op de Spelen. Over anderhalf jaar in Tokio zijn dat er 1.073, een stijging van 27 procent. Om even goed te doen als de zes medailles van Atlanta in 1996, hadden we in Rio minimaal zeven medailles moeten halen en moeten we in Tokio op acht uitkomen. Rekening houdend met bnp en bevolking, zou België op Olympische Spelen altijd de tien stuks moeten overstijgen.

Anderzijds scoorde België in 1995 vooral goed op de judokampioenschappen: acht van de negentien medailles kwamen van de bende van Dedecker. Een jaar later zouden ze vier van de zes olympische medailles mee naar huis nemen. In de breedte is Belgium er wel op vooruitgegaan. Het aantal topsporters dat de limiet haalde om met een salaris te worden ondersteund, is in vier jaar tijd verdrievoudigd.

We zijn ook geen land meer van veel uitblinkers in één sport met her en der een supertalent in een andere sport, aangevuld door meelopers zoals twintig jaar geleden. Judo pakt nog wel af en toe medailles, maar is niet meer de grote slokop. De verschillende wielerdisciplines apart genomen, zijn de 29 medailles van 2018 behaald in twaalf verschillende sporten.

Hans Vandeweghe
Sportjournalist
@hansvdw

column

De keerzijde van de medaille(s)

Philippe Muyters is aan zijn laatste maanden toe als Vlaams minister van Sport. Hij heeft zijn best gedaan: tien jaar lang zorgde hij voor continuïteit – een unicum op sport – en hij liep niet in de weg zoals sommige voorgangers. (Vervelend, maar hem alsnog vergeven, waren die ergerlijke foto's met medaillewinnaars.)

Muyters verzette zich niet tegen een efficiëntere besteding van de overheidsmiddelen voor topsport, saneerde het bondenlandschap en liet Bloso/Sport Vlaanderen toe bepaalde sporten op de subsidieladder te korten. Waar hij tekort schoot, was in het op peil houden van de financiering van topsport, maar daarvoor zat hij bij de verkeerde partij (N-VA) en in de verkeerde regering.

Aanvankelijk vond men her en der nog wel een miljoentje extra, maar de voorbije jaren bleven de budgetten dezelfde of gingen niet noemenswaardig omhoog. Meer topatleten die prijzen pakken, betekent minder geld voor betere atleten. Betere atleten zouden op papier ook meer eigen sponsoring moeten kunnen generen, maar dat gaat slechts ten dele op. Ze lopen niet dik, de atleten die het zonder veel overheidssteun kunnen. Voetballers, tennissers en wielrenners hebben doorgaans wel een privéstructuur die hen (over)betaalt. Voor tijdrijder Victor Campenaerts springt de wielermarkt in – al is de Nationale Loterij natuurlijk ook overheidsgeld – maar heel wat andere sporten worden door de sponsormarkt niet opgepikt en hebben de overheid nodig.

Zelfs het hockey. Die hebben mooie sponsors zoals Belfius (overheidsbank, dat wel), Audi, Jupiler, Candriam, Auping en nog andere, maar die zullen nooit oprengen wat de overheden de nationale hockey-topsportwerking toestoppen.

Voor de Franstalige sportadministratie Adeps is dat 700.000 euro en enkele tewerkstellingscontracten, het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) geeft 650.000 euro, BeGold (geld van de gemeenschappen, het BOIC en de Nationale Loterij voor talentontwikkeling) stopt 450.000 euro toe en Sport Vlaanderen is de grootste hockeysponsor met 1,2 miljoen euro en zes halftijdse tewerkstellingscontracten.

Hockey en alle andere sporten die een stap hebben gezet, hebben voortaan meer geld nodig willen ze hun nieuw verworven status en niveau behouden. Concreet: gymnastiek waagde de sprong naar de wereldtop, is daarin geslaagd, maar om Nina Derwael en de rest van die topsportvlieger in de lucht te houden, is meer geld nodig.

Idem voor de nationale ploegen in teamsporten, die tot voor een paar jaar verwaarloosbare prestaties leverden maar nu op het ene na het andere kampioenschap om de prijzen spelen. Prima presteren staat gelijk aan het draaien van dure programma's met EK's, WK's, Olympische Spelen en navenante voorbereidingen.

Peanuts

Jammer dat de verkiezingen in een preolympisch jaar vallen. Een nieuwe Vlaamse regering zou perfect een verdubbeling van het topsportbudget kunnen inschrijven als doelstelling. Ze zou het nog niet eens voelen in de begroting want twee keer peanuts blijven peanuts.

Het is een even demagogische als flagrante vergelijking, maar zit het met de subsidiëring niet serieus scheef als de Vlaamse cultuursector tig keer meer krijgt dan de Vlaamse topsport. Hoeveel keer tig? Welnu, in 2014 werd de cultuursector 5 procent gekort en dat kwam overeen met 33 miljoen euro. De 5 procent die cultuur moest inleveren en waarvoor moord en brand werd geschreeuwd, is anderhalve keer het totale Vlaamse topsportbudget.

Alleen al De Munt, één (federale) instelling met bezoekers die gerust een meervoud kunnen betalen voor hun vermaak, krijgt de helft meer subsidiegeld dan de hele Vlaamse topsport. Geen enkele opera- of balletvoorstelling komt in de buurt van wat de prestatie van de Belgian Cats op het recente WK basketbal bij de bevolking heeft losgemaakt, evenmin als het gaat om wat de Cats hebben verwezenlijkt voor de emancipatie van de (sportende) vrouw.

Alle gekheid, het kot zou te klein zijn als we aan het geld van de culturo's zitten en dat aan de sportdombo's uitdelen. Dat was om ze in de elitaire tempels in de gordijnen te jagen, dus om te lachen. De Belgische topsport kan het geld beter zoeken waar dat te vinden is: bij het voetbal bijvoorbeeld. Die krijgen 130 miljoen euro korting op hun belastingen en sociale lasten per jaar en dat om hun voetballend personeel gemiddeld 350.000 euro salaris te betalen.

> Het kot zou te klein zijn als we aan het geld van de culturo's zitten en dat aan de sportdombo's uitdelen

Belast en hef lasten zoals op elke andere werkende Belg en geef wat je uitspaart in het voetbal aan de topsport, die het nodig heeft. Niet om buitensporige salarissen te betalen, maar gewoon om de werking te garanderen en een leefloon uit te keren.

Belgische sportindex naar ongeziene hoogte

2018

> De toekomst zal uitwijzen of 2018 een toevalstreffer was, dan wel dat de sportwoestijn België stilaan vruchtbare grond wordt

▸ Red Lions Vincent Vanasch (L) en Tom Boon vierden dinsdag hun wereldtitel hockey aan het Brussels stadhuis. © PHOTO NEWS